

SKY với Siêu sách điện tử - *SEBOOK* - cho các ngôn ngữ lập trình APCJ (Assembly, Pascal, C/C++, Java) với tiếng Việt có dấu (1999-2004)

LÊ TRỌNG LỤC

VIỆN TOÁN HỌC - VIỆN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM

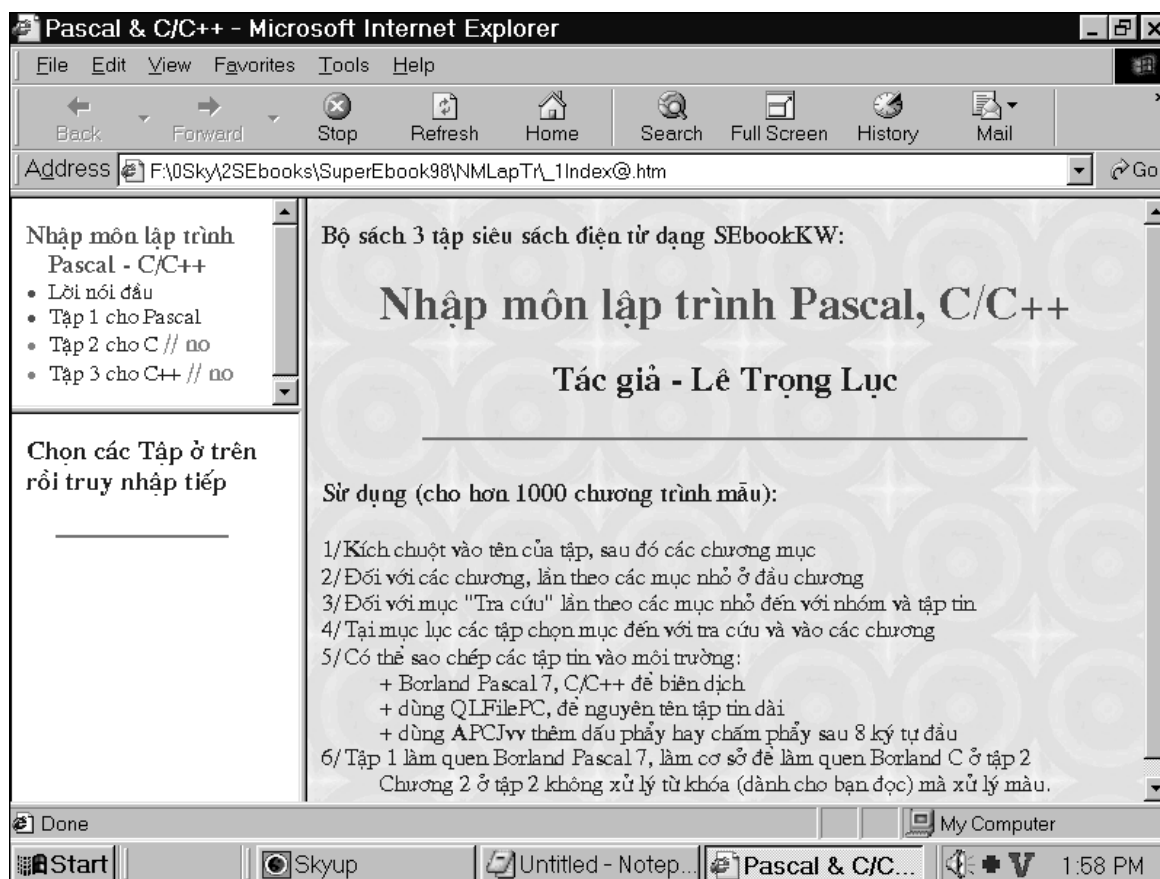
Mô tả bổ sung về *SEBOOK* - Tháng 8 - 2005

1. Định nghĩa Siêu sách điện tử - *SEBOOK* - (1999-2004)

Hiện nay có rất nhiều sách điện tử ở nhiều kiểu, trong đó kiểu HTML là đơn giản, nhiều, dễ làm và dễ sao chép hơn cả. Có những bộ sách bao gồm nhiều đĩa CD. Có hai nhược điểm chung mà các sách đó mắc phải gây khó khăn cho NSD ở chỗ: **Thứ nhất**, các sách đó không thấy có phong cỡ rồi, không phân biệt màu sắc của các từ khóa nên khó đọc. **Thứ hai**, không có hay ít có môi trường để chạy thử, có đôi khi chạy được ở chỗ này nhưng không chạy được ở chỗ khác. Các sách điện tử giải quyết được hai vấn đề này gọi là siêu sách điện tử (*SUPEREBOOK* hay *SEBOOK*). Loại sách chỉ giải được một nửa yêu cầu trên gọi là "nửa siêu sách điện tử" (*SEMISUPEREBOOK* - *SSEBOOK*). Hình dưới đây chép lại hình ảnh một bộ *SEBOOK* gồm ba tập nhưng gói lại đơn giản, rõ ràng.

Hai nhược điểm của sách điện tử thường

SEBOOK và *SSEBOOK*

Logo của *SEBOOK* bị che lấp phía dưới nên không thấy. Đây là loại sách dùng ba cửa sổ, có loại chỉ cần hai, có loại cần đến bốn cửa sổ tùy theo độ phức tạp của nội dung. Các *SEBOOK* trong CD đều có mục lục và tra cứu nên có thể đi được vào chi tiết. Có thư mục tra cứu chung cho tất cả các bộ sách có trong CD.

2. Xuất xứ của *SEBOOK* (1999-2004)

Đầu năm 2004, khi tôi thực hành một số thao tác ở SKY cho một số chương trình, một đồng nghiệp hỏi tôi "Debug ở đâu?", tôi không trả lời được vì thấy các văn bản trong Sky chưa đẹp, chỉ viết theo văn bản thường không thú vị gì cả, thua xa các văn bản người ta thường dùng ở các chương trình dịch. Từ đó tôi nghiên cứu hệ thống các từ khóa (keywords) của các ngôn ngữ liên quan để đưa vào SKY ở môi trường RTF. Dùng kết quả đó để đưa vào Word rồi cất ra dạng HTML. Từ đó chế biến thành sách điện tử có chất lượng hơn hẳn so với các sách điện tử thường, tôi gọi là "Siêu sách điện tử" với logo "*SEBOOK*" trong các cuốn sách đó.

Xuất xứ của *SEBOOK* sản sinh từ SKY

Hệ thống *SEBOOK* này ban đầu nảy sinh từ nhu cầu làm việc với hệ thống APCJ nhưng sau đó phát triển cho các ngôn ngữ khác như \TeX và HTML. Xem thêm bản mô tả sản phẩm:

SKY với các ngôn ngữ lập trình cơ bản APCJ (Assembly, Pascal, C/C++, Java) với tiếng Việt có dấu (1999-2003)

3. Ưu nhược điểm của *SEBOOK*

Một mục tiêu của *SEBOOK* là cải thiện hình thức thể hiện phong của văn bản trong HTML nhưng chính bản thân HTML có nhược điểm nên *SEBOOK* cũng cố gắng sửa chữa. Microsoft Internet Explorer 4 trong Windows 95 đọc được chữ "ư" nhưng Windows 95 đến bây giờ chỉ có ai dùng. Các phiên bản của Internet Explorer sau đó không đọc được chữ "ư" của phong ABC. Chỉ có một chữ "ư" thôi nhưng tôi không thể chấp nhận được mặc dầu nhiều tác giả khác còn chấp nhận, vẫn viết sai chữ "ư", thậm chí còn viết trong các tài liệu của những Hacker. Tôi nghĩ ra cách thay chữ "ư" của phong VnTime ra chữ "u" của Unicode phong Times New Roman sau đó đổi toàn bộ văn bản ra Unicode thì đọc được. Vì Internet Explorer chỉ ấn định đọc một phong nên *SEBOOK* chỉ chọn một phong VnTime để dùng, trong phong này có nhược điểm không viết được 60 chữ hoa (CHTV) nên cần phải *tránh*. Tuy nhiên, một mục tiêu chính của *SEBOOK* là sao chép đưa vào môi trường thuận lợi của APCJ và dịch ngay ra kết quả nên việc *tránh* này có thể chấp nhận được. Mặt khác, NSD có thể sử dụng được Microsoft Internet Explorer 5 ở Windows 98 có nhiều lợi thế để sử dụng Dos. Hiện nay, nhiều người vẫn *tránh* CHTV ngay ở cả môi trường khác khi dùng phong ABC. Sử dụng $\mathcal{V}\text{-}\TeX$ với bảng mã "ABC bổ sung" (ABCbs) NSD sẽ không phải tránh các chữ này. Xem thêm bản mô tả sản phẩm:

Khắc phục chữ "ư" và tránh chữ hoa thuần việt (CHTV)

SKY với $\mathcal{V}\text{-}\TeX$ (1999-2005)

Ưu điểm chính của *SEBOOK* là dễ đọc, dễ sao chép, có hướng dẫn ở tên tập tin, đưa vào đúng chỗ là dịch được chương trình. Ưu điểm phụ: Dễ tra cứu trong hệ thống thống lớn của tất các các cuốn sách. Trong các sách *SEBOOK* của tác giả đều có chương mục, sau đó có mục **Tra cứu** rồi đến mục lục. NSD có thể đi từ đầu về cuối nhưng cũng có thể đi ngược lại đi từ **Mục lục** đến **Tra cứu** rồi vào chi tiết.

Ưu điểm và sử dụng *SEBOOK*

4. Sử dụng *SEBOOK* trong CD

CD Beta ThaiDuong 11/2004 có sự phân biệt giữa cách dùng Windows xp có ở thư mục SUPEREBOOK và Windows 98 ở thư mục SUPEREBOOK98, trong đó điều kiện để dùng cho Windows xp lỏng hơn, một số tập tin .HTM không cần đổi ra Unicode vẫn đọc được. Nếu đọc trong môi trường Windows 98 cần phải đổi hết các tập tin ra ra Unicode và dùng chung cho cả Windows 98 và xp. Trong CD dự thi tác giả loại bỏ thư mục SUPEREBOOK và đổi tên thư SUPEREBOOK98 thành thư mục SEbook là đủ dùng cho cả hai kiểu Windows. Khi sao chép từ tệp .HTM và dán vào môi trường văn bản thường chữ "ư" đổi ra chữ "u". Trường hợp có chữ "ư" trong văn bản .HTM không nhiều, chỉ xuất hiện trong một số chỗ không cơ bản có tính mô tả chứ không ở trong các **chương trình** nên có thể sao chép chương trình và dịch được mà không vướng lỗi chữ "ư".

SEBOOK trong "CD ThaiDuong 11/2004"
SEBOOK trong CD dự thi 2005

Nếu NSD chỉ cần đọc sách thì không cần cài đặt gì cả, nhưng nếu muốn thử xem nó chạy thế nào thì cần cài các chương trình thích hợp vào. Một số cuốn sách xem nhẹ vấn đề này nhưng *SKY* lại rất chú trọng, xét đủ các trường hợp, bởi vì một điều nói ra (thể hiện bằng chương trình) có thể có nghĩa, hoặc không có nghĩa, hoặc đa ý nghĩa. Nơi này có thể dùng được, nơi kia không dùng được. *SEBOOK* sẽ đi vào chi tiết trong các trường hợp cụ thể.

Cài đặt môi trường thích hợp

5. Các *SEBOOK* cụ thể đưa vào CD dự thi

1/ Cuốn sách "Cải tiến cuốn sách "Tự học C++ trong 21 ngày" có trang bìa tương tự như sau:

Lê Trọng Lục
Cải tiến cuốn sách
"Tự học C++ trong 21 ngày"
== Hà nội - 6/2004 ==

Khi đọc cuốn sách dịch của Saigonbook: **Tự học C++ trong 21 ngày**. Nhà Xuất bản trẻ, 2001. và tìm thấy cuốn sách gốc **Teach Yourself C++ in 21 Days, Second Edition**, SAM có địa chỉ <http://www.mcp.com> tôi nghĩ rằng, chả có mấy ai bắt đầu học mà đọc hiểu hai cuốn này bởi cách trình bày nội dung và hình thức. Ngay việc sao chép loại bỏ các số thứ tự ở các dòng ở các ví dụ để chạy được đã mất nhiều thời gian, chưa nói đến các chỗ in nhòe nhoẹt không đọc được. Tôi đã thử sử dụng APCJ để thực hành thì thấy thời gian học có thể rút ngắn được nếu trình bày đẹp, lô gic, chỉ cần sao chép là chạy được ra kết quả. Có nhiều chỗ cần bổ sung, có chỗ cần rút gọn, tôi đã nâng số lượng các ví dụ lên đáng kể. Các ví dụ có thể sửa đổi ra tiếng Việt thì đọc dễ hiểu hơn, chẳng hạn viết "*Ngựa không thể bay*" thì dễ hiểu và dễ diễn đạt hơn viết tiếng Anh. Có **một số lỗi** trong cuốn sách cũng cần sửa chữa, qua đó ta biết được tác giả của cuốn sách sử dụng Borland C++ 4.5 có lỗi sử dụng "khoảng trống" đã được sửa ở Borland C++ 5.02, lỗi này không thấy trong Visual C++ 6.

2/ Bộ sách 3 tập *SEBOOK*: **Thực hành Borland Pascal 7** đặt ở thư mục "ThBp7 có trang bìa cho Tập 3 như sau:

Lê Trọng Lục
Borland Pascal 7
Tập 3 (có Tập 1 và 2 tương tự)
(với hơn 300 chương trình ví dụ, bài tập, thực hành)
CD-APCJvv 1.0 for SEbook 2004

Đây là một thí nghiệm khác của tác giả viết dạng *SEBOOK* có phân chia các tập và cũng là một thí nghiệm cho cách chuyển đổi từ Word ra dạng này.

3/ Bộ sách ba tập **Nhập môn lập trình Pascal - C/C++** đặt ở thư mục "NMLapTr , Tập 1 cho Pascal, Tập 2 cho C, Tập 3 cho C++ với Tập 1 có hình dạng như sau:

Lê Trọng Lục
Nhập môn lập trình Pascal - C/C++
Tập 1 cho Borland Pascal 7
(Hỗ trợ Window cho tiếng Việt- hơn 400 chương trình minh họa)
CD APCJvv 1.2 (9/2004)

Bộ sách này phù hợp với mục tiêu ban đầu của SKY chỉ chú trọng để Pascal và C/C++.

4/ Bộ sách ba tập **Thực hành C/C++ bởi Borland C++ và Visual C++** đặt ở thư mục [ThBC&VC], Tập 1 cho C, Tập 2 cho C++, Tập 3 cho các thư viện OWL của Borland và MFC của Microsoft có trang bìa như sau:

Lê Trọng Lục
Thực hành C/C++ bởi Borland C++ và
Visual C++
Tập 3 cho OWL và MFC
Đề cập các thư viện OWL của Borland C++ 4.5 và MFC của Visual C++ 6
== Hà nội - 9/2004 ==

5/ Cuốn sách **Tin học cơ bản** đặt ở thư mục .."THCB có dạng

Siêu sách điện tử dạng SEbookKW có gỡ rối các từ khóa:

Tin học cơ bản

Tác giả - Lê Trọng Lục - 2004

Đây là một cuốn sách nhỏ trong đó bốn chương cuối dành cho APCJ có tính chất của *SEBOOK*.

6/ Cuốn sách **Tin học đại cương** đặt ở thư mục ..“THDC có dạng

Siêu sách điện tử dạng SEbookKW có gỡ rối các từ khóa:

Tin học đại cương

(Assembly, Pascal , C/C++, Java)

Tác giả - Lê Trọng Lục - 2004

Tác giả viết cuốn sách này như để tự thử nghiệm và thảo luận câu hỏi: Học cái gì và học như thế nào.

6. Tương lai và tác dụng của Ebook và SEbook

Khi viết các cuốn sách trên tôi nghĩ rằng, nó sẽ phát triển và sẽ thay thế một số lượng lớn các sách thường vì *SEBOOK* có những ưu điểm vượt trội sách thường qua giá thành, màu sắc, tính tiện lợi đa dạng ... vượt ra khỏi phạm vi của nhóm ngôn ngữ lập trình cơ bản APCJ. Vấn đề còn lại là tạo ra một công nghệ làm các từ khóa trong *SKY*. Tôi có làm thêm từ khóa trong *SKY* cho một vài ngôn ngữ khác như HTML và \TeX , qua đó viết thêm được hai cuốn *SEBOOK* khác là

1/ **Học nhanh Internet** để trong thư mục

Học nhanh Internet

Tác giả - Lê Trọng Lục (2004)

2/ **Siêu sách điện tử dạng SEbookKW có gỡ rối các từ khóa: Học nhanh TeX** để ở thư mục *TeX superebook98*“tex98

Học nhanh TeX

(PlainTex, Amstex, Latex)

Tác giả - Lê Trọng Lục (2004)

Cuốn sách này nay đã lạc hậu so với sản phẩm tác giả trình bày trong CD: *SKY* với \LaTeX (1999-2005) Tuy nhiên, cuốn sách sẽ hữu ích cho những người mới bắt đầu dùng *PCTEXv4*. Sách điện tử viết trên ngôn ngữ HTML có **những điểm hay** nhưng viết theo kiểu PDF có **những điểm hay khác**.

Nếu không có đòi hỏi cao, NSD có thể dùng cách tương tự để tạo ra loại **nửa siêu sách điện tử - SSEBOOK**, điều này sẽ có lợi cho người sử dụng khi cần phải phân tích kỹ một vấn đề nào đó. Xem thêm *SSEBOOK*: **Tự học Visual C++ 6 trong 21 ngày** cho phân tích hình ảnh. Nhiều chương trình khác đã có gỡ rối sẵn viết bằng văn bản giàu trong các lĩnh vực chuyên môn như ở Toán học có: Maple, Mathematica, Matlab có thể đưa vào dạng *SEBOOK* hay *SSEBOOK*.

7. Các công bố không chính thức liên quan đến SEBOOK

SEBOOK là một dạng sách mới có tính tổng hợp cao tôi chưa thấy có trên thế giới, nó liên quan đến các sản phẩm của người khác cần đưa vào để chạy các chương trình (tôi cũng chưa hỏi ý kiến họ mặc dù các sản phẩm đó đã cũ và thông dụng) cho nên tôi chỉ mới làm thử một số **CD beta** chứa vài chương để trao đổi với bạn bè, đồng nghiệp. Mỗi khi tôi bổ sung thêm được vài cuốn tôi lại nâng cấp CD beta, đến cuối năm 2004 tôi dừng lại ở CD Thaiduong 1.4 (tháng 11). Tháng 4 năm 2005 tôi có cung cấp báo tin SKYMin ở mạng cục bộ ở hội thảo Thái Nguyên:

Phát triển công cụ Tin học trợ giúp cho giảng dạy, nghiên cứu và ứng dụng Toán học.

Thái nguyên, 1-2/04/2005.

Điểm nổi bật khác (ngoài chạy trực tiếp các chương trình) là **sử dụng các từ khóa** của các ngôn ngữ lập trình liên quan. Một số từ khóa tôi sử dụng của người khác, một số khác, ví dụ từ khóa của Assembly do tôi tự xây dựng. Các từ khóa này có thể đọc trực tiếp khi đọc các văn bản nếu có lựa chọn. NSD có thể sử dụng văn bản có từ khóa ở nhiều chương trình khác, hệ thống từ khóa của tôi ở SKY có nội dung và hình thức khác.

8. Phần mềm tương tự của người khác

Các sách điện tử thường dạng EBOOK, School@Net